

Naučni skup: Strukturalna antropologija danas. U čast Kloda Levi-Strosa, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu, 28. - 29. novembar 2008.

Povodom stotog rođendana osnivača strukturalne antropologije i jednog od najvećih antropologa i intelektualaca XX veka, Kloda Levi-Strosa, Odeljenje za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu održalo je naučni skup sa ciljem da predstavi i proceni domete, kritičke osvrte i recepciju strukturalizma u savremenoj antropologiji.

U prostorijama Filozofskog fakulteta u Beogradu najpre je u petak, 28. 11. na dan rođendana Levi-Strosa održan prigodan koktel na kome su pozdravnu reč okupljenima uputili prof. dr Ivan Kovačević, upravnik Odeljenja za etnologiju i antropologiju, kao i prof. dr Nikola Pavković koji je kao mlad doktorant u Parizu slušao predavanja Levi-Strosa.

U subotu, 29.11. održan je celodnevni naučni skup na kome su se mogli čuti veoma zanimljivi referati koji su dali nove poglede na strukturalizam, ekstenziju njegove primene na neke savremene fenomene, kao i kritički osvrt na strukturalnu paradigmu. Na skupu su učestvovali saradnici Odeljenja za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta - dr Ivan Kovačević, dr Bojan Žikić, dr Senka Kovač, dr Dragana Antonijević, dr Miloš Milenković, dr Danijel Sinani, dr Zorica Ivanović i mr Gordana Gorunović; kao i dr Aleksandar Palavestra sa Odeljenja za arheologiju i dr Ivan Vuković sa Odeljenja za filozofiju Filozofskog fakulteta u Beogradu. Osim njih, na skupu su učestvovali saradnica Etnografskog instituta SANU dr Ljiljana Gavrilović, gošća iz Hrvatske – dr Ines Prica iz Instituta za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu, i gost iz Slovenije dr Vlado Kotnik iz Znanstveno-raziskovalnog središća Univerze na Primorskem u Kopru.

Ivan Kovačević je otvorio skup izlaganjem u kome je ponudio objašnjenje zašto je upravo strukturalizam, a ne funkcionalizam, odigrao značajnu i presudnu ulogu u modernizaciji srpske etnologije/antropologije u radu **Modernizam i strukturalizam. Srpska etnologija/antropologija u poslednjoj četvrtini XX veka**. *Miloš Milenković* je razmotrio odnos strukturalizma i poststrukturalizma u Srbiji naglašavajući razliku koju je strukturalizam, kao zasnivajući diskurs antropologije kao nauke, imao u Srbiji u odnosu na sasvim drugačiju situaciju u američkoj antropologiji, gde je recepcija strukturalizma i poststrukturalizma tekla naporedo, uglavnom na štetu prvog, na osnovu čega se može izvući zaključak o sasvim različitim funkcijama koje je strukturalizam imao u ove dve naučne zajednice, u izlaganju intresantnog naslova **Eh, da je Derida propustio taj let: o procenjivanju "dometa" tzv. "američke antropologije" iz Beogradske strukturalno-semiološke škole antropologije folklor**. *Gordana Gorunović* je sagledala odnos različitih pristupa antropologiji u delima Kloda Levi-Strosa i Kliforda Gerca, pokušavši da među njima uoči izvesne, do sada neprepoznate sličnosti u naučnom diskursu (**Gerc vs**

Levi-Stros: latentne strukturalne pretpostavke u Gercovom kulturalizmu?), dok je *Ivan Vuković* izložio svoja razmišljanja o tome da se strukturalizam shvati kao jedna od mogućih upotreba Kantove ideje o postojanju a prirodnih formalnih okvira (**Transcedentalni idealizam i strukturalizam**).

Nakon ove "teorijske" sesije došli su na red radovi koji su razmatrali neke konkretne aspekte Levi-Strosovih proučavanja, kao i intelektualnih angažmana. Referat *Ljiljane Gavrilović* – **Levi-Stros: UNESCO = antropologija: politika** istakao je značaj koji je Levi-Stros imao u sastavljanju deklaracije o rasama i uopšte njegove borbe protiv rasnih predrasuda i diskriminacije; dok nas je izlaganje *Vlade Kotnika* uputilo na moguće čitanje "Mitologika" kao analognih Vagnerovoj operi "Ring", i uopšte o sklonosti Levi-Strosa ka muzici u **Levi-Strauss and Opera**, te izlaganje *Senke Kovač* o Levi-Strosovom proučavanju maski, rituala i mitova kod Indijanaca Severozapadne obale Pacifika i traženju strukturalnih sličnosti u **Klod Levi-Stros: mit i maska**. Na kraju druge sesije čulo se zanimljivo predavanje *Aleksandra Palavestre* o implikacijama relativno retkih primera primene strukturalizma u arheologiji u istoimenom radu **Strukturalizam u arheologiji**.

Pre početka popodnevne sesije, učesnici i gosti skupa su pogledali film "A propos de Tristes tropiques" iz 1991. godine autora Jean-Pierre Beaurenaut, Jorge Bodanzky i Patrick Menguet. Treću i poslednju sesiju, koja se ticala različitih recepcija Levi-Strosovih koncepata i teorija, otvorila je *Ines Prica* radom **Bricolage: savremena radijacija Levi-Strosova koncepta** gde je pojam "bricolage" dovela u vezu sa paradoksima savremenih tranzicijskih društava čiji se stanovnici, često, dovijaju procesu tranzicije poput pravih "bricoleur"-a. *Dragana Antonijević* je upotrebila Levi-Strosov koncept o motivu zaborava i semantičkom polju "poremećene komunikacije" da bi pokazala kako to polje strukturise odnose različitih stilova i zajednica mišljenja u Srbiji, ukršteno sa Greimasovim "modalitetom istinitosti" koji pokazuje kolike su šanse tih stilova mišljenja da se nametnu i budu prihvaćeni u javnom mnjenju i diskursu u radu **Povodom Levi-Strosovog koncepta "poremećene komunikacije": stilovi mišljenja i normativna funkcija strukture poremećene komunikacije u tranzicijskoj Srbiji**. *Zorica Ivanović* je u izlaganju **Srodstvo kao razmena dara: Klod Levi-Stros i savremena tumačenja dara** razmotrila današnju poziciju Levi-Strosovog koncepta srodstva i razmene žena u svetlu savremene antropologije srodstva, zaključivši da su mnoge ideje Levi-Strosa na tu temu prevaziđene i zastarele. *Danijel Sinani* se osvrnuo na primenu strukturalne teorije i metode u proučavanju srpske narodne religije, posebno istakavši dva domaća autora kod kojih je taj pristup bio izražen u radu **Strukturalizam u proučavanju narodne religije u Srbiji**. Poslednji referat *Bojana Žikića*, na žalost, nije održan zbog sprečenosti autora da prisustvuje skupu, iako su naslov i apstrakt rada obećavali zanimljivo i neobično izlaganje – **Za šta su dobri žanrovi? Deljenje, razgraničavanje i**

razvrstavanje u strukturalnoj i kognitivnoj antropologiji na primeru muzičke kulture.

Naučni skup je prošao u dobroj, konstruktivnoj, prijateljskoj i opuštenoj atmosferi pokazujući da skup posvećen jednoj 'teškoj' teorijskoj paradigmi kao što je strukturalizam može da bude veoma inventivan, originalan i zabavan!

Dragana Antonijević